

Ekonomska i trgovačka škola Čakovec

Sara Novak, mentorica Dijana Fric, prof.

NA NESREĆU I POUKU LJUDI

Zacijelo ste čuli za Alberta Camusja i njegov roman Kuga iz 1947. godine. Možda i niste, nije ni važno. No, znam da zasigurno jeste za Covid – situaciju koja nas prati već tri godine i koja je još davne 2019. godine unijela značajne promjene u živote svakoga od nas.

Gotovo ista situacija dogodila se četrdesetih godina prošloga stoljeća u Camusjevu gradu Oranu. Žitelje toga "sasvim običnoga grada, obične francuske prefektуре na alžirskoj obali" zadesila je epidemija crne smrti. Važno je istaknuti: „da bismo se upoznali s nekim gradom, treba da saznamo kako njegovi stanovnici rade, kako vode ljubav i kako umiru,... a naši sugrađani mnogo rade, ali samo zato da bi se obogatili“ i još je važnije istaknuti kako je epidemija „zahvatila život čitavog pučanstva, pa ima na tisuće svjedoka...i ticala svih i svakog“. Zaraza se širila istom brzinom, ako ne i brže, kao i glasine i pomutnje o njoj. Sve u životu postalo je "deveta briga otkako se pojavila ta groznica". No, za razliku od nas samih koji smo bili blagoreći zamoļjeni od naše vrsne prefektуре odnosno stožera, svoje živote strpati u četiri zida naših domova, ljudi iz Orana imali su prividnu slobodu i bilo im je dopušteno izlaziti iz kuće kad god im se prohtjelo. "No kuga ih je prisilila da budu dokoni", ostavila ih je bez posla, imali su i previše slobodnoga vremena koje bi često provodili prisjećajući se voljenih osoba od kojih su bili prisiljeno udaljeni. Kuga je te iste ljude "obdarila" i egzilom, osjećajem progonstva. Vapili su za povratkom na staro, prisjećali se vremena prije svih nedaća, a i mi znamo kako je epidemija sa sobom donijela nešto što se zove - novo normalno. Za nas je to bilo rad od kuće, online nastava, nošenje maski, a za stanovnike Orana to je predstavljalo zatvoreno more, ekspresne-sprovode ili prijetnje tamnicom ukoliko se krše propisi. Koliko li samo koincidencija!

Jedna od zajedničkih mjera u borbi protiv obje zaraze bilo je uvođenje policijskoga sata. U jedanaest sati bi se osim mraka na Oran spustila i tišina. Ljudi bi jadikovali zatvoreni u svojim kućama, gradska bi se vrata zaključala, sve bi utihnilo. Jedini posjetitelj Orana koji nije mogao biti miran bila je kuga. U bilo koje doba dana i noći ona bi tiho ušla u domove obeshrabrenih žitelja Orana i bez pozdrava sa sobom povela nove žrtve. „Sada je prefektura davala te podatke svakodnevno..., a priopćenje da su treće sedmice umrle tri stotine i dvije osobe, nije bilo podobno da ugrije maštu.“ I mi smo izvješća našega stožera o oboljelima i umrlima svakodnevno prestrašeno i uzbuđeno iščekivali iz dana u dan kao najnapetiju seriju.

Jedini izlaz stanovnicima Orana nudio je Castelov serum. Taj je revolucionarni izum bio "posljednja nada Rieuxova". Po uzoru na Castela i današnja farmaceutska industrija

zasukala je rukave i izmislila nekolicinu cjepiva protiv korone koja pak su bila posljednja naša nada. To nas je cjepivo izvuklo iz dubokih ralja suvremene crne smrti. Prije spasonosnoga otkrića Castela, na samom vrhuncu oranske epidemije "nije u gradu bilo javne zgrade koja ne bi bila prurušena u bolnicu ili lazaret". Tako su zbog velike zaraze i premalo bolničkih kreveta mnogi završili na liječenju u takozvanim logorima. Ti su logori zapravo bili stadioni prenamijenjeni u svrhu lječilišta. U vrijeme kuge, kao i tijekom pandemije Covida "sve je žrtvovano svrsishodnosti". Srećom, mi nismo bili slani ni u kakve logore. Zamislite samo taj skandal! Kod nas su ljudi u najgorim slučajevima bili poslani na liječenje u kakvu svrsishodnu sportsku dvoranu. Ipak smo u većini slučajeva koronu prebolijevali kod kuće ili u bolnici. U skladu s time brzi antigenski test i covid potvrda postali su nam najbolji prijatelji. Ta famozna potvrda svojedobno bila je karta za raj. Omogućila je da se svojevrsna gradska vrata diljem svijeta pootvaraju. „S našim propusnicama možemo otići na lukobran. Na kraju krajeva, ipak je preglupo živjeti samo u kugi. Da, čovjek se mora boriti za žrtve i njihova prava. No ako prestane voljeti sve drugo, kakva korist od njegove borbe?“ Usprkos smirenju intenziteta bolesti, osjećaji beznađa i bespomoćnosti i dalje su vladali svijetom. Jedini osjećaj koji nas je nadvladao, i koji je još uvijek sveprisutan, strah je koji predstavlja korona, a svojevremeno je predstavljala i kuga u Camusjevu romanu.

A s obzirom na to da se u Oranu sve odvijalo "u ritmu kugina zvižduka", ona se na koncu iz grada odšuljala jednako kao što se i došuljala. „A može se saznati iz knjiga: da bacil kuge ne ugiba nikada; da se može desetke godina pritajiti u pokućstvu i rubenini, da čeka strpljivo u sobama, podrumima, kovčezima, rupcima i papirima", a poput nje i korona ima naviku dolaziti i odlaziti kad god joj se prohtje. "Na nesreću i pouku ljudi" može se vratiti kad kažeš "Nazdravlje!" i počneš čitati neki novi roman u kojem je već davno opisana sudbina svijeta.

